

BUN VENIT PE MARTE

Kirk Ullen încă dormea, lungit în pat, sub o plapumă și o pătură veche de armată. Cum se întâmpla din 2003, de pe vremea când avea cinci ani, dormitorul lui era și cameră de depozitare, pe care o împărțea cu mașina de spălat și uscat rufe Maytag, cu o spinetă veche, zgâriată și dezacordată, cu mașina inutilă de cusut pe care mama lui n-o mai folosise din timpul celui de-al doilea mandat al lui Bush și cu o mașină de scris electrică Olivetti-Underwood care devenise nefuncțională după ce Kirk vărsase pe ea *root beer*¹ cu înghețată. Camera nu avea încălzire, așa că era mereu răcoare, chiar și în această dimineață devreme de la sfârșitul lunii iunie. Ochii îi erau pe jumătate deschiși și dați peste cap, căci visa că era încă în liceu și nu putea să formeze combinația corectă de cifre ca să-și deschidă dulapul de la sala de sport. Se afla la a șaptea încercare, răsucind spre dreapta, apoi de două ori spre stânga, apoi încă o dată spre dreapta, când un fulger a luminat orbitor tot vestiarul. Apoi, la fel de brusc, întunericul a cuprins întreaga lume.

Au urmat mai multe explozii de lumină, ca niște fulgere îndepărtate, apoi s-a făcut din nou întuneric – după care

---

¹ Băutură nealcoolică făcută din extracte din diferite plante, rădăcini și scoarțe de copac (n. red.).

Respectiv totul a devenit din nou alb, apoi de un negru impenetrabil, iar și iar. Dar nu era o furtună cu bubuituri, nu se auzeau tunetele lui Thor răsunând din canioane îndepărtate.

— Kirk? Kirkwood?

Cel care striga era tatăl lui. Frank Ullen aprinsese și stinsese lumina din cameră – asta considera el că era un semnal de trezire amuzant.

— Chiar vorbeai serios aseară, puștiule? a zis Frank și a început să cânte: *Kirkwood, Kirkwood. Vreau să aflu răspunsul tău.*

— Ce? a croncănit Kirk.

— Despre mersul pe Marte. Spune nu și am plecat. Spune da și începem ziua ta de naștere ca niște Ulleni adevărați, curajoși și liberi.

Marte? Creierul lui Kirk revenea la realitate și și-a amintit. Azi împlinea nouăsprezece ani. Cu o seară înainte, după cină, îl întrebuse pe tatăl lui dacă puteau merge dimineața la surfing, așa cum făcuseră în ziua în care împlinise zece ani și, din nou, în dimineața în care împlinise treisprezece. „Cum să nu!“ a spus tatăl lui. Condițiile pe plaja Marte aveau să fie bune. Veneau niște curenți numai buni din sud-vest.

Propunerea îl luase prin surprindere pe Frank Ullen. Fiul lui nu-l mai însoțise în apă de ceva timp. Domnul student Kirk nu mai era la fel de dispus să înfrunte capriciile vremii cum fusese în liceu. Frank încerca să-și aducă aminte când merseseră împreună la surfing ultima dată. Cu doi ani în urmă? Cu trei?

Kirk a trebuit să-și planifice cu grijă programul din acea zi, ceea ce a fost dificil, având în vedere că abia ieșise

Respect pe din ceața tărâmului viselor. Zi de naștere sau nu, la ora zece dimineața, trebuia să ajungă la jobul lui de pe timpul verii: manager la terenul de mini golf Magic-Putt. Cât era ceasul acum? 6.15? În regulă, putea s-o facă. Tatăl lui mergea într-un singur loc să muncească, în noul minimall de pe Bulevardul Bluff. Da, era ceva realizabil. Puteau merge să călărească valurile timp de două ore încheiate. Sau până când își dislocau umerii.

Le-ar face bine amândurora să intre din nou în apă, să redevină Ullen-băieții-apelor, *Prinții mării*. Tatăl lui Kirk își abandona toate grijile când intra în apă dimineața, pe placa lui de surfing. Agitația de la muncă și certurile de acasă – toate acele momente complicate din familie care veneau și treceau, la fel de imprevizibile ca niște combustii spontane – rămâneau pe mal. Kirk le iubea enorm pe mama și pe surorile lui; faptul că ele erau ca niște roți care scârțâiau îngrozitor pe niște drumuri cu gropi era o realitate pe care o acceptase cu mult, mult timp în urmă. Tatăl lui, capul haitei¹, trebuia să aibă două slujbe cu normă întreagă: să le asigure traiul și să instituie pacea, fără răgaz. Nu era de mirare că surfingul însemna pentru el deopotrivă tonifiere fizică și terapie mental-astrală. Pentru Kirk, faptul că mergea la surfing cu tatăl lui însemna un vot de încredere, o reuniune între bărbați, o îmbrățișare de ziua lui de naștere, care s-ar fi tradus prin „noi doi suntem împreună”. Arată-mi un fiu și un tată care n-au avut vreodată nevoie de așa ceva.

— Bine, a spus Kirk întinzându-se și căscând. Vin acum.

---

¹ Aluzie la serialul de animație american *Father of the Pride*.

Respect pentru — Nu încalci nicio lege dacă mai lenevești în pat.

— Hai să mergem.

— Ești sigur?

— Nu mai vrei să te uzi?

— S-o crezi tu, fraiere.

— Atunci contează pe mine.

— Excelent. Te-așteaptă un mic dejun pantagruelic.

Douăsprezece minute.

Frank a dispărut, lăsând lumina aprinsă. Fiul lui a mișcat ochii, deranjat de strălucirea becului.

Micul dejun a fost deosebit de gustos, ca întotdeauna. Frank era un maestru al micului dejun, punctul său forte fiind sincronizarea. Cârnatul polonez a ajuns pe masă direct de pe plită, brișele făcute în tigaie erau moi și numai bune de uns cu unt, cafetiera (un Mr. Coffee vechi) era plină cu opt cești, iar ouăle nu erau niciodată tari, astfel că gălbenușurile lor păreau aur lichid. În schimb, pregătirea cinei era dincolo de puterile tatălui său, fiindcă însemna să piardă vremea așteptând să se prăjească bucata de carne sau să se fiarbă cartofii. În niciun caz. Frank Ullen prefera rapiditatea micului dejun – gătit, servit, mâncat – și făcuse din mesele de dimineață o distracție atunci când copiii erau mici și familia trebuia să respecte un program strict. Discuțiile de la micul dejun erau la fel de înfierbântate (uneori prea înfierbântate) și de dense precum ciocolata caldă cu un strop de cafea pe care Frank le-o pregătea odată ce intrau în clasa a treia. Dar acum mama dormea atât de mult dimineața, încât nu apărea niciodată la micul dejun; Kris evadase în San Diego, unde locuia cu iubitul ei; iar Dora afirmase cu mult timp în urmă că

Respect pe ea avea să vină și să plece după bunul ei plac, după propriul program. Așa că numai bărbații luau micul dejun, îmbrăcați în pantaloni de surfing largi, fără să fi făcut duș, căci ce rost mai avea să se spele dacă oricum intrau în apă?

— Va trebui să dau niște telefoane pe la opt și jumătate. Chestii de afaceri, a spus Frank, așezând niște brioșe pe o farfurie. N-o să dureze prea mult. O să te las pe tine să te lupți cu valurile cam o oră.

— Dacă trebuie, trebuie, a zis Kirk.

Ca întotdeauna, adusese cu el la masă o carte și deja era absorbit de ea. Tatăl lui s-a întins și i-a tras-o din față.

— Arhitectura anilor '20? De ce citești asta?

— Pentru picanterii, a spus Kirk, ștergând din farfurie cu o brioșă grăsimea lăsată de cârnatul polonez, amestecată cu gălbenușul de ou. Construcțiile au fost înfloritoare în Epoca Jazzului până la Marea criză. Ingineria construcțiilor și materialele de construcție de după război au schimbat înfățișarea clădirilor din întreaga lume. Mi se pare fascinant.

— Structurile exterioare de susținere pentru clădirile în formă de tort de nuntă. Se îngustează pe măsură ce urci. Ai fost vreodată la etajele de sus ale Chrysler Building¹?

— În New York?

— Nu, în Dime Box, Texas.

— Tată, tu m-ai crescut, îți amintești? Când m-ai dus tu vreodată la New York ca să urc la etajele de sus ale Chrysler Building?

Frank a luat două căni termos de pe raft.

---

¹ Clădire în stil Art Deco, aflată în centrul Manhattanului.

Respect pentru — Etajele de sus ale Chrysler Building sunt ca niște afurisite de tuneluri făcute de iepuri.

Frank a turnat restul cafelei în cănilile termos, pe care le-a pus pe bordul camionetei, în timp ce Kirk și-a scos placa lungă de doi metri din magazie. A aruncat-o în rulota în care placa de trei metri și jumătate a lui Frank – *Buick*-ul – ocupa o mare parte din spațiu.

Cu șase veri înainte, rulota fusese nouă-nouță, cumpărată pentru o vacanță memorabilă – un înconjur de trei mii de kilometri pe coastă spre Canada, traversând Columbia Britanică, Alberta și Saskatchewan până la Regina. Călătoria a fost o îndelung planificată perioadă de recreere și s-a petrecut așa cum își doriseră membrii familiei Ullen, cel puțin pe parcursul primelor câtorva sute de kilometri. Apoi mama a început să-și împărtășească opiniile și să dea instrucțiuni despre ce și cum trebuia făcut. Voia să-și impună propriile reguli de drum și a început să dea ordine. Și astfel a sunat clopoțelul de deschidere, anunțând prima din numeroasele runde de pedeapsă. Duelurile verbale s-au transformat în dezacorduri serioase, luând proporțiile unor certuri zgomotoase, pline de ranchiună, care *trebuiau* să fie câștigate de mamă. Kris, după bunul ei obicei, a devenit și mai revoltată. Rectitudinea Dorei s-a transformat într-o tăcere adâncă, punctată de răbufniri atât de rapide, de zgomotoase și de vitriolice, încât erau aproape shakespeariene. Stând la volan și sorbind din cafeaua rece sau din coca-cola caldă, Frank juca rolul de arbitru, terapeut, investigator și polițist, în funcție de remarcile făcute sau de jignirile aduse. Cu atitudinea lui defensivă, Kirk scotea carte după

Respect pe cartea și citea, ca un fumător care are un cartuș de țigări mentolate și fumează țigară de la țigară. Pentru el, psihodrama trecuse în plan secund, la fel ca fâșăitul roților rulotei rostogolindu-se pe mii de kilometri de asfalt.

S-au certat tot drumul prin Canada și au ținut-o tot așa la coborârea spre sud prin vasta prerie americană, un spațiu atât de întins, fără hotar, încât se spune că i-a înnebunit pe unii dintre primii colonizatori. Sminteala familiei Ullen a devenit oficială când, în Nebraska, Kris a cumpărat niște iarbă de la un tip care își avea toată averea într-o mașină aflată pe un teren de camping KOA¹. Mama a vrut să cheme poliția și să-i denunțe atât pe dealer, cât și pe fiică-sa. A luat foc când tata s-a opus, îmbarcându-i pe toți în rulotă și călcând accelerația, cu alte cuvinte, fugind de la locul faptei. Atmosfera din rulotă a devenit glacială, ca un Crăciun într-o familie ursuză; nimeni n-a vorbit cu nimeni, timp în care Kirk a terminat toate cărțile lui William Manchester despre Winston Churchill. Înainte să întoarcă spre vest în Tucumcari, New Mexico, toată lumea voia ca periplul lor să se termine, să coboare din rulotă și să stea departe unii de alții. Kris a amenințat c-o să ia un autobuz Greyhound până acasă. Dar tata a insistat să facă o oprire în deșert, ceea ce s-a și întâmplat, împotriva voinței lor. Kris a fumat marijuana sub stele, Dora s-a plimbat singură până la lăsarea întunericului, iar tata s-a culcat afară, în cort. Mama a dormit în rulotă și a închis ușa cu cheia, asigurându-se că avea să fie singură,

---

¹ Kampgrounds of America, cel mai mare sistem privat de locuri de campare din lume, având sute de locații pe teritoriile Statelor Unite și Canadei.

Respect *în sfârșit* liniștită. Asta a fost o problemă, întrucât a blocat accesul la toaletă. Așa s-a încheiat ultima vacanță petrecută împreună de familia Ullen. De atunci n-au mai făcut *nimic* împreună. Rulota a rămas legată de camioneta King Cab, servindu-i lui Frank drept birou mobil și mașină pentru surfing. Și n-a fost curățată sau aspirată niciodată pe parcursul ultimilor 30 000 de kilometri.

În tinerețe, Frank Ullen fusese un surfer veritabil, cu părul lung și neîngrijit. Apoi a crescut, s-a căsătorit, a făcut copii și a pornit o afacere cu instalații electrice care a luat amploare. Abia de un an începuse din nou să plece de acasă înainte ca ceilalți să se trezească – pleca să prindă valul care se spârgea de promontoriu pe plaja Marte, unul întins ce venea din dreapta și era perfect când marea creștea cu un metru. Când Kirk era puști și lenevea aproape întreaga zi pe plajă, tatăl lui parca pe acostamentul autostrăzii și împreună își cărau plăcile de surfing pe mult umblata cărare spre Marte. Pentru tânărul Kirk, care-și ducea placa mică, plaja părea la fel de stâncoasă și de îndepărtată precum fundul Văii Marineris de pe Planeta Roșie. Anii de boom economic transformaseră în mod drastic peisajul – complexuri de apartamente luxoase fuseseră ridicate acolo unde înainte erau mlaștinile; și, cu cinci ani în urmă, statul pavase o suprafață acoperită cu ierburi și noroi, construind o parcare adevărată ce costa trei dolari de mașină. Marte nu mai era la liber, dar era accesibilă. Surferii se îndreptau spre partea stângă a plajei; cei care veneau doar să se bălăcească coteau spre dreapta, iar salvamarii aveau grijă ca cele două grupuri să nu se întâlnească.

Respect pentru — N-ai văzut asta.

Frank ieșea de pe autostradă prin Zona Statală de Agreement Deukmejian. Kirk și-a ridicat privirea din carte. Ceea ce fusese cândva un câmp era acum teren nivelat și supravegheat; micii stâlpi cu steaguri erau deja fixați, iar un panou anunța locul unde urma să se construiască un complex comercial.

— Îți amintești când cel mai apropiat magazin era o tarabă cu tacos lângă Canyon Avenue? Acum e un restaurant Chisholm cu specialități din carne.

— Îmi amintesc că m-am căcat odată în boscheți, a spus Kirk.

— Nu vorbi urât când ești cu tatăl tău.

Frank a intrat în parcare și a dus mașina pe un loc liber aflat aproape de poarta de intrare.

— Ei bine, ce să spun, a zis el ca întotdeauna. Bun venit pe Marte!

Mai multe magazine fuseseră ridicate pe cealaltă parte a autostrăzii; aveau acoperișuri joase și semănau cu niște case mexicane din chirpici. Printre ele erau un magazin de echipamente pentru surfing, omniprezentul Starbucks, un Subway, un Circle W cu de toate și biroul unui agent de asigurări pe nume Saltonstall, care-și deschisese biroul în acel loc ca să se poată duce să facă surfing când nu-i suna telefonul. O franciză Autoshoppe/FastLube & Tire se construia la capătul sudic al centrului comercial.

— Îți lubrifiezi motorul în timp ce faci surfing, a remarcat Kirk. Asta înseamnă integrare ecologică a consumatorilor.

— Ia coșul de cumpărături. Bun venit în iad, a zis Frank.